

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.mig@regeringskansliet.se

Remissyttrande över slutbetänkandet SOU 2021:88 Ett förbättrat system mot arbetskraftsexploatering m.m.

Ert diarienummer Ju2021/03785

Sammanfattning

Förvaltningsrätten har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, följande synpunkter på förslaget.

Ett arbetstillstånd får vägras för arbete hos en arbetsgivare som brutit mot väsentliga regler

I utredningen föreslås att ett arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § första stycket utlänningslagen enligt 6 kap. 2 c § samma lag *får* vägras om arbetsgivaren brutit mot väsentliga regler enligt p. 1-2. Eftersom bestämmelsen i 6 kap. 2 § utlänningslagen är fakultativ kan emellertid ett arbetstillstånd vägras på sådan grund redan i dag. Förslaget innehåller, såvitt framgått, inga bestämmelser om att arbetstillstånd *ska* vägras under vissa förutsättningar. Förvaltningsrätten undrar mot denna bakgrund vad som är avsikten med de föreslagna bestämmelserna. Är de avsedda att vara en ändring av nu gällande ordning, eller enbart ett förtydligande?

I den föreslagna 6 kap. 2 c § p. 1 utlänningslagen framgår tydligt vilka sanktioner och brott som leder till att tillstånd får vägras. Förvaltningsrätten anser att det är mindre tydligt vilka sanktioner som avses i p. 2 och hade gärna sett ett förtydligande i den delen.

Den arbetsgivare som blivit påförd en sanktion eller liknande anges vara den enskilda näringsidkaren eller, när det gäller juridiska personer, en person med ledande ställning. Förvaltningsrätten befarar att gränsdragningen kring vem som är en person i ledande ställning kan bli problematisk. Det skulle också kunna innebära ett omfattande utredningsarbete för Migrationsverket att identifiera vem en sådan person är, om det inte lämnas tydlig ledning i förarbetena. Förvaltningsrätten vill också lyfta fram risken för att reglerna kringgås genom bruk av bulvaner och därmed blir verkningsslösa. Fortsatta överväganden i denna del vore därför önskvärda.

I betänkandet anges att en sanktion som påförts en arbetsgivare normalt sett inte bör exkludera denne för alltid från möjligheten att anställa en utlänning som behöver arbetstillstånd. En rimlig tid under vilken arbetstillstånd hos den aktuella arbetsgivaren får nekas föreslås vara två år. Förvaltningsrätten anser att det hade varit önskvärt med ett förtydligande från när dessa två år ska räknas; från det att beslutet om sanktionen fattades, eller från när händelsen som föranledde beslutet inträffade? Mot bakgrund av handläggningstider för utredningar om ekonomisk brottslighet kan det antas att tiden är alltför kort och att bestämmelsen därför blir relativt verkningslös om det är det senare alternativet som avses.

Personlig assistans

Det föreslås att en ny bestämmelse införs i 7 kap. 7 c § utlänningsförordningen för att bl.a. underlätta informationsutbytet mellan Migrationsverket och IVO samt Försäkringskassan. I fråga om arbetskraftsinvandring inom personlig assistans ska förbjudas eller begränsas argumenterar utredningen för att en sådan ordning knappast skulle leda till att problemen försvinner och att de kriminella aktörer som vill utnyttja systemet då bara skulle övergå till en annan bransch. Förvaltningsrätten instämmer i den bedömningen. Enligt förvaltningsrättens mening hade det därför varit önskvärt med en mer robust och långsiktig lagteknisk lösning när det gäller informationsöverföring. Istället för att peka ut en enskild bransch skulle en bestämmelse som ger möjlighet till informationsutbyte när behov upptäcks, dvs. även i förhållande till andra branscher, kunna övervägas.

Beredning och beslut

Detta remissyttrande har beslutats av rådmannen Anna Billing. I handläggningen har även föredragande juristen Emma Ballovarre (föredragande) deltagit.

Anna Billing

Emma Ballovarre